De Lubrico Temporis urriculo deqꝫ hominis miſeria Necnon de funere Chriſtianiſſimi regis Caroli Octaui cum commento familiari.

34/159

NAH 5140

Venum habes in vico ſancti Iacobi ſub interſignio diui Martini.

¶ Petri de Pratis ad literatiſſimum virum Magi. Marinum Verglaim inſignis medicine baccalarium Epigramma.

Si lectura tuos capiat moralis ocellos.
Lubrica curriculi geſta fluentis habes.
Plurima quę pręſtant ſpernendi dogmata mundi
Mundi quippe ruit labilis huius honor.
Carmina nauqueri; ſunt hęc preclara ſymonis
Carmina quę dumus lucida noſter agit
Ipſa ſui capiuut auctoris nomine laudes
Summa ſed interpres tollit ad aſtra bonus
Hic bonus eſt dumus ſtudio tibi iunctis eodem
Occia poenis artibus ampla gerens
Siqua tibi dederint medicales tedia libri
Hic tibi (liber) dulce leuamen erit.

¶ Crmen elegum fratris Symonis Nanquier alias de gallo De lubrico temporis curriculo deque hominis miſeria Ad dominum Carolum de billy ſancti Faronis albatem reuerendiſſimum nec nō ad Robertum ga. decretorum doctorum accerrimum. Et ad fauſtum andrelinum poetam regium.

UNIVERSITY OF LONDON WARBURG INSTITUTE

Viuere diuerſo mortales more vidētur
Nam ratio cunctos non regit vna viros
In ſtudia humane vertuntur plurima mentes
Nec parili curſum tramite mundus habet
Hic opibus vacat innumeris ille ambitioni
Hic peragrat campos nauigat alter aquas.
Ingentes alius merces conducit at ille
Gaudet in eleo carcere vectus equo:
Sunt qui bella petunt / ſunt qui ſeruire togatis.
Contigit / aſt alios ocia lenta iuuant.
Vuns amat venerem vinoſe ingurgitat alter
Hic hilaris ridet triſtis at ille gemit
Hic cytharam mouet hic cantus emittit amenos
Viribus: ille vallet: litibus ille vacat
Sunt qui mundanos tantuꝫ venantur honores.
Sunt qui in preruptis montibus edificant:
Hunc probat argutum preſtant ſorbona ſophiſtas
Hos fouet induci theologia ſinu
Ille eſt aſtridicus: tellurem ſed metit alter.
Hic numeros curat: diligit ille notas.
Suntqꝫ ſalutiferas qui callent peonis artes
Hic fieri rethor / ille poeta cupit
Sic varijs diuerſa placent / ſua quiqꝫ voluptas.
At ſibi res gratas quamqꝫ libido trahit.
Omnibus eſt eadem triſti concedere fato
Conditio eſt omni cuiqꝫ timenda die.

The Warburg Institute Digital Collections

ℂ Viuere diuerſorum.&c.

ℂ In pͥo huiꝰ opis veſtibulo poeta deſcribit diuerſa hoiꝫ officia.
Nã vt ait Bocatiꝰ Mortaliũ vires non vnꝰ labor exercet verũ nr̃a
oiꝫ rerũ patens hoies diuerſis officijs vacãtes ꝓducere voluit:vt
ex ac diuerſoꝝ officioꝝ icõueniẽtia reſultet hũani gñis cõſeruatio.
Nã vni formes ꝓducẽt oẽs & eiſdẽ officijs opã daremꝰ nulla
certe mũdꝰ ẽt p tẽpuſculũ rõne cõſiſteret ac tñ oẽs ad eũdẽ termi
nũ ſiue metã tẽdimꝰ vlꝫ ad mortẽ. Nã vt ait apoſtolꝰ.ſtatutũ ẽ oi
bꝰ hoibꝰ ſemel mori.Sꝫ vt lõgas p̃fatiões Recidamꝰ iã iterp̃tati
onẽ familiarẽ aggrediamur·Ordo ẽ:mortales.i.hoies morti obno
xij videẽt viuere.i.vitã agere diuerſo more.i.vario mõ iuxta illḋ pſl
anũ mille hoiꝫ ſpecies & rerũ diſcolor vſꝰ velle ſuũ cuiq; ẽ nec vo
to viuit vno qa quot capita tot ſẽtẽtię.Naꝫ vna rõ.i.vna volũtas
nõ regit cũctos viros.i.oẽs hoies hoc ẽ oẽ genꝰ hũanũ.Mẽtes hũas
i.voluntates hoiꝫ vertũt.i.mutãt i plrïa ſtudia.i.i varias ai appli
catiões:vñ baptiſta mantuanꝰ.Nemo ẽ ois hõ nõ oẽs oibꝰ artes
nec mũdꝰ totꝰ nõ hꝫ curſũ.i.ꝓgreſſũ ſuũ ꝑili tramite.i.via eq̃li nec
ꝑili.q.d.nõ tm̃ mõres hũę mutãt.ſꝫ ẽt ipa tẽpa Hic.i.aliqs ex mor
talibꝰ vacat dat opã i nũeris opibꝰ.q.ſñ nũero hoc ẽ vnꝰ ex mor=
talibꝰ ſtudet auaricię.hic capit auaricia q̃ ſcḋꝫ Ci.li.ij.rheto.hoiẽ
ad qḋuis malũ ipellet q̃ ꝓpter opes dicunt irritamẽta maloꝝ.Ille
vocat ſubaudi ãbitiõi.i.nimie bonoꝝ cupiditati Tulliꝰ.i.officioꝝ.
Miſeria ẽ oino ãbitio:bonorũq; cõtẽtio:hic.i.aliꝰ pagat.i.pãbu
lat cãpos.i.terrã alter nauigat aquas.i.ipꝫ mare Aliꝰ cõducit ſecũ
ducit igẽtes merces.i.magnas mercãtias hic tradit q̃liter ſũt non
nulli q vallẽtes fugere pauptatẽ pagrãt cãpos diuerſaſq; mũdi re
giões & nauigãt mare i quo mlta iminẽt picula ſecũ mltas & co=
pioſas merces vehẽtes.vñ ora.i prima epla i piget extrẽos curris
mercator ad idos p mare paupiẽ fugiẽs p ſaxa p ignes.Ille.i.vnꝰ
aliꝰ gaudet letat vetꝰ.i.portãs equo.i.ſup equũ vehere ꝓprie de
eqs cęteriſq; q̃drupedibꝰ Itẽ de paluſtris & nauibꝰ dicit i eleo car
cere.i.i eleo vñ exibãt eq i certamie curruli Elis elidis vl vrbs ẽ ar
chadię p̃ſtãtiſſie i qua ſigulis ãnis ludꝰ currulis oli celebrabatur
& qui velociꝰ currebãt & metã attingebãt brauium adipiſceban=
tur:& Virgi.j.geor.alia dum palmas epiros equarum.Sed ad litte
rã reuertamur.Sũt qui.i.aliqui qui petunt bella.i.magnis dñis ſeu
viris potẽtibus.Eſt eñ toga veſtis ãpla & lõga ꝓprium rõanoꝝ
indumẽtũ vnde p gẽtẽ togatã ꝓprie gentem romanã intelligere
debemꝰ.vir.in eneide.Romanos rerũ dominos gẽtẽq; togatã ve

rū hoc ī loco togatus āpliatur tam ad alios magne auctoritatis vi
ros q̄ ad romonos ait pro ſed ocia lenta.i.ceſſationes ab omni la=
bore iuuāt.i.delectāt alios hoīes quoquidam ocio nihil eū omni
erati pernecabilius vnde Lactantius.Ex ocio Luxuria.luxuria vi
cia oīa.Et Ouidi⁹.Ocia ſi tollas perire cupidinis artes. Vn⁹ amat
veneram.i.voluptatem alter ingurgitat.i.obruit replet & inebri=
at ſe.i.ſeipſum vino:contraquem ait apoſtolus . Nolite inebriari
vino in quo eſt luxuria. Et ſapiens in prouerbijs.vinum & mulie=
res faciunt apoſtatare ſapientes Martialis.Omnia promittis quū
tota nocte bibiſti.hic hylaris gaudet ridet.i.riſū emittit pre ſe fert
leticiam at ſed ille alius triſtis meſtus gemit plorat lamētatur hic
.i.alius mouet.i.pulſat hic cytharam.i.liram armonia cultis teſte
ariſtotele cerebrum confortat quapropter ſocrates poſt longum
& continuum circa litteras ſtudium ſolebat cytharam pulſare vn
de a quibuſdam cytharedus philoſophus ē appellatus.Hic emit
tit profert cantus amenos.i.ſuaues. Ille vallet:potens eſt viribus
corporis ſcilicet ſuper hoc mundum venit q̄ nullus debet gloria
ri propter vires ſui corporis robuſtiſſimas quemadmodū nos ad=
monet Franciſcus petrarcha in quinto dyalogo vtriuſq; fortunæ
ſic inquiens Crede mihi mille tante vī q̄ ſūt corporis vires que vel
labore modico vel acri morbo vel cuncta vicente ſenio non fran=
guntur Ille vacat dat operam litibus hoc eſt cauſſis forenſibus
vel ciuilibus. Sunt aliqui qui venantur.i.querunt & ardenti affe=
ctu deſiderāt mundanos honores id eſt pompam & vanā gloriā
ſeu aurā papularem.Tracta eſt metaphora a venatoribus qui ala
cri aīo dū venant̄ prędam acquirerę deſiderāt contra quos dicit
Perſi⁹ nec te q̄ſiueris extra & alibi.Tecū habita.&c.Sūt aliqui qui
edificant.i.edes faciunt in montib⁹.i.locis eminentibus præcelſis
.i.altiſſimis Et hoc dictum eſt quia vt plurimum deſtra & edificia
nobilium cōſtruuntur in ſūmitatibus montiū, propter duas rōes
aut magis emineant aut vt ſalubrē aeris tēperiem contineant.Re
pręhenduntur ipſi qui multa edificia non ad neceſſitatē ſed poti⁹
ad pōpā / luxum / & ſuperfluitatē conſtruunt & cnmponūt Hiero
nymus.multi edificāt parietes & colūnas ecleſie ſubtrahūt.vnde
Tullius primo officioꝝ.c.qualis debet eſſe domus honoraticiuis
& principis ait.Cauēdū ē pręſertim ſi ipſe edifices ne extramodū
ſūptu & magnificenitia etiā ꝓdeas quo in genere multū mali etiā
in exāplo ē.Sꝫ ad nrdinē redeo ſorbona illa pręclara theologoꝝ
pariſiēſiū ſcola pręſtās excellēs ꝓbat laudat aꝓbat hūc.i.aliquē

ſophiã.i.ſophiſte loquẽtẽ argutũ igenioſũ theologia hoc ẽ ſacrarũ lrãꝝ noticia & ꝓſequere rerũ celeſtiũ cognitio fouet ãplectitur hos in dulci ſinu.i.gremio ſuaui.ille ẽ aſtridicus.i.aſtronõiã calet ſꝫ alĩ mittit tellurẽ: geometer hic curat.i.diligit nũeros.i.arichimetica eñ ẽ ſcia nũurorũ. Nã greci richmũ nũerũ vocãt. Nũerꝰ autẽ eſt multitudo ex vnitatibꝰ aggregata. Et primꝰ iuentor huiꝰ ſciẽtię apd̃ grecos fuit Pythagoras apd̃ latinos Apuleius. Ille aliꝰ diligit notas.i.illas figuras artis muſices. Sũt qui calũt.i.ꝑſecte ſciunt artes ſalutiferas.i.medicas pœnis illius medici. Peõ artis medicine fuit peritiſſimꝰ quẽ Homerꝰ.v.iliados curaſſe dicit plutonẽ ab hercule grauiter vulneratũ. hic cupit fieri rethor.i. orator ille cupit euadere poeta. hoc eſt peritꝰ in arte poetica rethor ẽ qui artẽ docet orãdi. Orator qui cãs orat vel in iudicijs vel i cõciõibꝰ. Poeta ẽ qui elegantiſſiã facit carmina antiqui gaudebãt ſalutari noĩe poete. vñ ora. in arte poetica cur ego ſi neqo. Ignoroq; poeta ſalutor. Si hoc paſtores diuerſa.i.res diuerſe placet varijs hoĩbus ſup. voluptas.i.q̃dã affectio aĩ ẽ ſua.i.ꝓprias cuiq;.i. cuilibet hoĩ iuxta illd̃ ſuꝰ cuiq; mos ẽ.i.vnuſquiſq; hẽt ſuũ deſideriũ.iuxta illd̃ Vergilianũ. Trahit ſua q̃q; voluptas libido.i.affectꝰ aĩ trahit qñq;.i.vnũ quẽq; ad res gratas.i.acceptas ſibi. Aſt ſed eodẽ cõditio.i.eadẽ lex eadeꝫ ſors ẽ oĩbus mortalibus cõcedere.ſ.fato.i.mori iuxta illd̃ apl̃i. ſtatutũ ẽ oĩbus ſemel mori. ora pallida mors equo pulſat pete pauperũ tabernas diuitũq; turres idẽ i arte poetica debemur morti nos nr̃aq; timẽda.ſ.mors formidãda oĩ die.i.oĩ hora cuiq; hoĩ baptiſta mãtuanus tñ in opuſculo ſuo de cõtemnenda mortẽ ſuã mentẽ inctepat hoc pacto. Quid meres fatumq; times oblita tui mens quid times fatũ dici.i.mortẽ quia in re non habet imperium & poteſtatem.

Cunq; leui curſu deducant penſa ſorores:
Nulla tamen proprie cura ſalutis adeſt
Heu breuis eſt hominum peritura in tempore vita
Vlla nec ad primos confugit hora dies.
Quid iuuat humanos populẽtem adiſſe corynthũ
Quid iuuat aurifluo vel manduiſſe tago.
Quid iuuat auratis homines velare tyaris
Tempora: quos vulgi labilis ardet honos

Quid iuuat & cupidum fauſto ſub ſidere creſum

Viciſſe attalicas vincere vel quid opes.

Quid ve domus pictis prodeſt ornata columnis.

Cuius de niueo marmore ſtrata nitent

Quid iuuat aut phrigio dudũ torpeſcere luxu

Quid iuuat & thyrijs accubuiſſe thoris

Quid quoq; leſboo latices de palmite magnos

Carpere & ambroſias ſemper habere dabes.

Quid iuuat & molli ſomnum deducere pluma.

Donec flammiuomos ſol ſibi iungat equos

Deniq; quid totum rigidis ſub legibus orbem.

Subdere/ & audaci ſeptra tenere manu.

¶ Cũq; laui curſu. &c. Senſus eſt. Quũ celeri gradu & leuiſſimo motu tp̃a fluãt mirãdũ eſt q̃ mortales nullã p̄ſus de ſua ſalute curã habent verum eſt igitur verbuꝫ illud pſalmiſte longe a pecatoribus ſal⁹ dicit grego. ix. li. moraliũ q̃ culpa animũ tẽrat neceſſe ẽ vt briuitate vitę ſuę aſpiciat Ordo eſt. Quũq; ſorores. i. tres deę fatales Cloto Lacheſis & atropos/ deducant. i. protrahãt penſa. i. nullũ vitę nr̃ę leui curſu. i. motu celeri tñ nulla cura. i. ſollicitudo adeſt cordibus hoiꝫ ſuę ſalutis. i. ſaluatiõis heu dolẽtis vita breuis hoiꝫ eſt peritura in tẽpore. i. ĩ momẽto tẽporis/ nec vlla hora confugit ad primos dies exactos iuxta illđ oẽs morimur & quaſi aqua dilabimur in terrã. Itẽ iob breues dies hoīs ſunt. huic vſitatiſſimũ ẽ illđ ſermõe p̄uerbiũ. hõ bulla quoq dẽ adagio vite fragilitas ſignificatur baptiſta mãtuanus. ij. lib. de patientia. c. iiij. ſic hẽt. O hõ bulla q̃ naſcendo moreris/ & florendo marceſcis. Redeo ad literã. Quid iuuat. i. qd p̄deſt hũanos. i. hoĩes adijſſe petiuiſſe corynthuꝫ illud opidũ opulentũ Corynth⁹ interdũ maſculini generis & ſignificat tecturã ſagittarũ. Nõnũq̃ corynth⁹ feminini ẽ gñis & tũc ẽ nomẽ ciuitatis locupletiſſime oib⁹ locupletiſſimis methalis refertiſſime cuius meminit Teren. in. iij. comedia. Et corynthoan⁹ hæc pau p-

culaa quo ſűitur illđ adagiű. Nõ oĩbus dathĩ ẽ adire corynthű.i. oẽs habent copioſas diuitias & corinthia laida natũ ad quã cũ ex omni gręcia ob forme pręſtantiã frequẽs fieri afflux⁹ illa neminẽ niſi i modica imẽſaq; mercede data admittebat qd ĩquã iuuat.i. quid ꝓdeſt hoĩes maduiſſe.i.immerſos fuiſſe tago aurifluo.i.in diuitijs & theſauris.Tagus fluui⁹ eſt inde in cui⁹ harena reperiunt̃ lapilli ꝑcioſi.Quid iuuat hoĩes velare.i.ornare tẽpora illas partes capitis tyaris illis ornamẽtis qb⁹ vtunt̃ auratis auro decoratis.quos cuiuſmodi hoĩes bonos lapillis.in gl'ia admodũ ardet fluxa.i.vrit Qđ iuuat viciſſe.i.ſupauiſſe ponti creſum illũ regẽ cupidũ auaruꝫ ſub felici ſidere.i.ſub felici fortuna.Creſus fuit oĩm romanoꝝ ditiſſimus. Vñ fauſt⁹ in liuia loquẽs de amatore ait ille licet creſus miſero fit vilioriſto.vel qnid iuuat vincere opes.i.diuitias attalicas.i.attali regis qui & attalus fuit potẽtiſſimus quid iuuat qa oĩa iſta reliquimus nec quicq̃ nobiſcũ auferre poſſumus iuxta illud baptiſte mantuani in.ij.partenices forma voluptates & opes & gloria regni.Nõ valuere ſequi dños. Ve pro vel quid prodeſt dom⁹ ornata ſplẽdida columnis ꝓpter colũnas picti de pictas cui⁹ dom⁹ ſtrata.i.viarũ pauimẽtis nitent fulgent marmore niueo.i.albo.Et propterea dicit Tullius.j.officio.non domo dñs ſed dño domus honeſtanda eſt.Quid iuuat torpeſcere.i.pigreſcere dudũ longo tẽpore luxu.i.ĩ voluptate phrigio eo ꝙ phrigij illi populi luxu abũdant: aut quid iuuat:accubuiſſe.i.cõuiuia celebraſſe thoris.i.lectis tyrijs carthaginẽſib⁹ thoris dicit quia intriclinijs olim diſcũbebãt Quoſq; ſimiliter quid iuuat carpere aſſumere magnos latices.i.magnos hauſtus de palmite de vite leſboo.i.leſboos inſule. Virgilius Non eadem arboribus pendet vindemia noſtris q̃ methvneo pẽdet de palmite leſboos.Et quid iuuat habere ſemper dapes ambroſias.i. delicatas.Poete fingunt ambroſiã cibum eſſe deorſum nectar vero pontum vnde.Oui.Nectar & ambroſiam latices epuleq; deorſum.Quid etiam iuuat deducere ſomnum.i.dormire in pluma.i.in lecto molli ſuaui donec quouſqꝫ ſol iũgat ſibi equos flãmiuomos. i.flamaꝫ emittentes fingitur a poetis ſolẽ habere quattuor equos quibus curri velociſſimo trahitur:deniq;.i.finaliter quid iuuat ſubdere.i.ſubiectũ habere totũ orbẽ.i.vniuerſum munduꝫ ſub legib⁹ regidis duris & quia iuuat tenere ſceptra.i. baculũ regalem manu audaci.i.forti audax in malã partem ſępi⁹ capitur & ideo nõ debet dici audaces fortuna iuuat:ſed audende.Fuaſt⁹ Audenter animos felicia numina ducunt.Oderunt timidi ſegnia corda viri.

Perpetuum nihil eſt homini niſi candida virtꝰ
Hoc ʒeno: hoc ſocrates. hoc quoq; plato docet
Sola eſt que meritos nobis acquirit honores
Sola eſt que tecto limite celſa petit.
Viribus hęc nunquam fuluo nec vincitur auro:
Nec fuit in curio rite reperta duce.
Rara igitur virtus toto nunc regnat in orbe
Munera ni dederis candida nigra patent.
Tanta fames nummi mortales vexat habendi
Cogat vt horrendum ſępe patrare nephas.
Horrida diuitie humanos ad tartara mittunt
Diuitijs etẽm naſcitur omne ſcelus.
Quis tamen immenſos auri non optet aceruos
Laudatur locuplex villis habetur inops.
Sic mortalis homo ſub tãto errore volutus:
Ante ſuos quę ſunt cogita ipſe pedes.
O mens ceca nimis bona que preſentia tantuʒ.
Eſſe putas fragili cardine nixa manes
Tempora nec ſentis celeri fugienda motu
Tempora. que nullum ſunt reditura grandu
Nunqd cuncta fluunt breuibus quoq; labunť horis
Finiet atq; ſuos ſexus vterq; dies:
Num vbi gręcorum conſiſtit turba viroruʒ
Que domuit teucros marte furente viros.
Nector vbi rigidis ſemper ſpectatus in armis:

For study purposes only - The Warburg Institute Digital Collections

Ttoia cum valido robore caſta forent.

Turnus vbi eſt princeps vbi nunc neruoſus achilles
Inquo es danaum tota locata fuit.
Magnus eſt alexāder quo nūc viget aut quib⁹ horis
Regnat: cui quondaꝫ ſubitus orbis erat.
Quo ve abijt ſumus gręcorum doctor homer⁹
Tulius orator virgiliuſq; maro.
Quo ve iacent hoies aluit quos ſumma vetuſtas
Sunt horum in cineres corpora verſa leues
Nunc vbi ſunt ſalomonis opes vbi fulta metello
Barbarico priami regna ſuperba ducis.
Prothdolor hęc olim magno ſublata vigore:
Mutata in nihilum ſorte redacta manent:

¶ Perpetuū nihil eſt. Poeta q̄ ſatis ſuperq; futilia ac labilia huius mundi bona poeta deteſtatus eſt ſimiliter ea oīa qbus hoīes ſeſe hac habitatione terrena oblectare ſolēt cōcludit opiniōe antiquorum philoſophorū platonis videlicet ꝫenonis & ſocratis ſolā virtutem eſſe homini expectandem. ꝫeno philoſophus de cypio inſula. Socrates athenienſis philoſophus fuit qui primus e celo mora euocauit philoſophiā. Plato deus philoſophorum dict⁹ ea latitudinē humerorū. Vñ mātuan⁹. Clarus ariſtoteles humeris plato dictus ab amplis. Sententia ꝫenonis talis erat id ſummum bonum eſſe quod honeſtū eſt. Itē dicebat nihil deeſſe ad bene beateq; viuenduꝫ illi in quo virtus eſt ſigillo ſocratis ſcriptum erat amicus hoīs ſapiētia ei⁹ qa ea mediāte virtutes ſibi acquirere pōt Baptiſta mātuanus i. ij. lib. de patiētia cōtra pipateticos & ſtoicos cōcludit in quo cōſiſtit ſūma felicitas ſic ait. Res ita ſe hꝫ vera cōpendioſa felicitas in hac vita nulla eſt alia niſi mandatorū dei euangeliſte legi obſeruatio. Nō diuitijs non potētia itēdū ē Cōtra ſtoicos dixi qs ſūmū bonū in ſola virtute poſuerūt. Peripatetici aūt id i opatiōe virtutis Sed nos dicit baptiſta mātuan⁹ adeo illuminari & edocti virtuti opationiq; virtutū ſupaddim⁹ grāꝫ Ordo eſt. nihil ē ppetuū hoi niſi virt⁹ cādida. i. ſincera vñ fauſt⁹ purpura nō ꝑdeſt ſceptrū & diademata nō ſūt Sola iuuat virtus certa morte caduntꝫe

no / ſocrates plato: hi tres philoſophi docēt hoc nihil eē ꝑpetuū ꝑ
ter virtutē virt⁹ ſola ē vnica q̄ acq̄rit.i.dat hōores meritos dignos
virt⁹ ſola ē q̄ pedit adit celia.i.celū ꝑadiſū limite.i. tramite recto.
Virg. Pauci quos equ⁹ amauit iuppiter aut ardēs euexit ad ethe=
ra virt⁹ hec virt⁹ nō vīcit.i.nō ſupat vírib⁹.i.aliqua fortitudīe nec
vincit auro.i.aliquib⁹ mūerib⁹ hec.ſ.virt⁹ fuit repta ī cubio.i.mar=
co duce cōſule romāoꝝ rite.i.bn̄ Curi⁹ cōtra ſānites cōſul miſſ⁹ cū
eos expugnaſſe: ſānites domū ſuā repetātes obtulerīt curio maxi=
mā auri copiā ſi eos a populi romani ſeruitute liberaret oib⁹ rn̄dit
Curi⁹ ſe male ī pare hn̄tib⁹ aurū q̄ auꝝ hr̄e. Vn̄ Fauſt⁹ poetaꝝ hu
ius tpis ornamētū fauſtiſſimū ī elegijs ſuis. Integet oblatū q̄ ſpue
rat auꝝ venit & a ſtigijs regul⁹ alr̄ aq̄s: igit virt⁹ rara.i. pauca et q̄
raris admodū hoib⁹ iuenitur regnat nūc ī toto orbe ī vniuerſo mū
do niſi dederis munera.i.pecūias cādida.i.iuſta patēt nigra.i.ini=
qua tāta fames auiditas hn̄di nūmi.i.hn̄de ſeu cōgerēde pecūie ve
xat mortales.i.hoies vt cogat.i.cōpellat ſępe plerūq; patrare ne=
phas.i.peccatū horrēdū deteſtabile. Snia ergo hoꝝ verſuū talis ē
pecūia illa q̄ nūc abūdāter ducit & ipellit hoies ī ſui auidātē & cu=
piditatē cogit eos ꝑpetrare grāde facin⁹: & tādē ad īferos deſcē=
deret. vile ergo ē imo viliſſim⁹ amare pecuniā ꝑpter qđ dicit tul=
li⁹.i.offi. q̄obrē & hęc vitāda ſūt & pecūie fugiēda cupiditas Nihil
eī ē tā anguſti tāq; pui ai q̄ amare diuitias. Nihil honeſti⁹ magnifi
cētiuſq; q̄ pecuniā cōtēnere diuitie.i.opes mittūt.i.trudūt huma=
nos.i.hoies ad tartara horrida vbi null⁹ ordo. ſꝫ ſēpitern⁹ horror
īhitās: etei q̄a oē ſcel⁹ oē pcm̄ naſcit orit diuitijs.i.auiditate pecu
nie: hn̄t tn̄ q̄uis hec ſequātur icōmoda ꝑpter diuitias quis hō ſup
ple ē qui nō optet deſideret aceruos cumulos auri & argēti. Acer
uus ſignificat cōgeriē.i.cumulū reꝝ: ſed p̄cipue minutaꝝ vt acer=
uus frumēti: auri ſalis argēti: vn̄ Ouidi⁹. Tu tm̄ nūero pugna p̄ce=
ptaq; ī vnū colle de multis grādis aceru⁹ & locuples.i.diues locu=
lis plen⁹ vel hn̄s loca pleraq; laudat.i.laudib⁹ extollit ac ī p̄cio eſt
iops.i.paup hēt vilis.i.cōtēptui hic ē cur dicebat Boeti⁹ Tpe fęli
ci multos nūerabis amicos. Tpa ſi fuerit nubila ſol⁹ eris. Sꝫ hęc fi=
unt ex craſſa & ſupina hoim ignorātia. Sūt eī voci nō ꝑpter opu
lētiā & gn̄is claritatē: verū ob doctrinā & moꝝ ꝓbitatē maxi e di
ligēdi. Sic.i.hoc pacto homo mortalis.i.morti obnoxi⁹ / volutus /
ſepult⁹ ſub tāto errore.i.tāta cecitate cogitat.i. ꝑpēdit dūtaxat q̄
ſūt an̄ ſuos pedes.i.pn̄tia Teren̄.i adelphi. Nō ſolū q̄ an̄ pedes: ſꝫ
q̄ futura ſūt ꝓſpicere ē. Vn̄. Si prudēs ē ai⁹ tu⁹ trib⁹ diſponet tpi=
bus pr⁹ſentia ordina futura prouide / pręterita recordare. Oēs ho
mines ſupple ceca nimis.i.in nimio errore ſepulto manes nixa id ē

firmata fragili carde.i. ſub fragili ſepe que putas.i.quę exiſtimas bona tãtũmodo eſſe pręſẽtia. Nec ſẽtis.i.ne ꝑcipis ipſa fugientia ꝑtereũtia motu celeri.i.veloci q̃ qdẽ tpa nullũ gradũ ſunt reditura Nã q̃ poterit hora redire neq̃ Nũqd nõne cũcta fluũt.i.peunt ꝙ & labimur.i.ſeneſcimꝰ breuibꝰ horis paruo tẽpore. Vñ Hieronymus. Momẽtũ hoibꝰ vita. Et ꝓpheta. Oẽs ei morimur & quaſi aqua i terrã redimꝰ. Nũqd cũcta fluũt: hec carmina ad mentẽ hoĩs dirigũtur q diuitijs excecãtur: nũqd vterq; ſexꝰ maſculinꝰ ſeu virilis & feminęꝰ. hoc ẽ viri & mulieris finiet ſuos dies.i.ſuã vitã terminabit. Nũc vbi cõſiſtit turba virorũ gręcorũ q̃ domuit ſupauit teucros.i.troiãos marte.i.bello furẽte cũ magno animi tui furore: vbi eſt hector filiꝰ priami ex hecuba ſpectatꝰ viſꝰ i armis rigidis.i. duris. Eſt eĩ ſpectare aliquẽ aſpicere cuꝫ quadã admiratione ꝓpter virtutẽ ipĩꝰ. Interdũ ſpectare ẽ approbare: vt ſpectata fides.i. apꝓbata Cũq̃ñ caſtra troica.i.tẽtoria forẽt eẽnt i robore valido.i.magno vigore. caſtra caſtroꝝ i plurali. ſignificat locũ vbi milites fixerunt ſua tẽtoria: ſignificat etiã exercitũ ſiue ipos milites. Vbi ẽ turnus pꝛiceps. Turnꝰ rutiloꝝ pꝛiceps cõtra fata vt dicunt poetę ad bellũ i Eneã ꝓſiliẽs iuſtiſſimo certamine perijt. Vñ Fauſtꝰ i elegijs Succubuit turnꝰ fatis agitatꝰ iiquis. Et fuit i phriguꝫ fama relata ducẽ. Vbi ẽ achilles ille gręcꝰ neruoſus.i.fortis / lacertoſus thoroſꝰ In quo achille ſpes danaũ i eſt. gręcoꝝ fuit locata ſpes dicitur. Nã eo pugnãte gręcia vincebat: & ipo ceſſante vincebatur agamenõ ſemel abſtulit achilli ſuã amicã briſeida: qua ablata recuſauit pro gręcis pugnare donec vnicꝰ amicꝰ eiꝰ patroclus eſſet ab hectore iterẽptꝰ quo loco viget. Imperat nũc magnꝰ Alexãder ille rex filiꝰ Pgilippi q totũ terrarũ orbẽ ſuo redegit iperio. Magnꝰ dicit̃ qcũq; icõparabilis vt magnꝰ dñs fecit mihi magna qui potẽs ẽ. Alexander magnꝰ / Põpeius magnꝰ / Karolus magnꝰ: quo igit̃ loco viget nũc magnus Alexãder: aut quibꝰ horis qbꝰ regionibꝰ regnat cui Alexãdro orbis.i.vniuerſus mũdꝰ erat ſubditꝰ quõdã.i. olim: ſed adhuc nõ erat cõtẽtus. Vñ i Alexãdreide i hec verba ꝓrũpit. Plures eſſe refert mũdos doctrina priorũ ve miſero mihi qui nõdũ de pluribus vnũ vix domui. ve ꝓ vel quo ad quẽ locũ abijt.i.receſſit. Homerꝰ doctor gręcoꝝ. & quo abijt. Tuliꝰ orator patet a romanis appellatus ꝓpter eiꝰ eximiã virtutẽ in rẽpu.q; & Virgilius maro ille excellẽtiſſimꝰ poeta apud latinos ve ꝓ vel: quo loco ſcꝫ iacẽt quieſcũt hoĩes quos ſũma vetuſtas.i.iã tranſacta ętas aluit / i.nutriuit corpa horũ oĩꝫ ꝑdictoꝝ ſũt verſa.i.cõuerſa & mutata i

cineres leues.i.iuxta illud. Memēto hō quia cinis es & ī cinerē reuerteris. Vbi ſunt nūc opes.i.diuitię ſalomonis regis hebręorum: vbi ſunt regna ſupba.i.magnifica eminētia ducis Priami regis Troianoꝝ fulta decorata metallo.i.auro barbarico.i.extrāeo. Virgi.i.ij. ęneid. Qui quagita īt⁹ thalami ſpes tāta nepotū barbarico poſtes auro ſpolijſq; ſupbi ꝓcubuere. ꝓth dolor dolētis ē hęc regna priami ſublata/erecta/edificata olim tpib⁹ lapſis magno vigore.i.magna excellentia talia manēt.i.ſunt redacta in nihilū.i.euerſa & fūditus anihilata: forte.i. fortuna mutata/variata. Vnde penelope ouidiana. iam ſeges eſt vbi troia fuit.

Nil patitur nobis tempus durare per euum
  Perpetuum ſed mox omnia rodit edax
Secum cum trahit/vorat/aufert/cōſumit ętas.
  Quod fuit eſt & erit longa perire facit
Sol quotiens totum rutilans circundedit orbē.
  Deuoluitq; axes ſumma per aſtra ſuos.
Poſtq̄ ſtellifero diuinus regnat olimpo
  Iuppiter: & primos ille creauit auos.
Illa tamen tanti lapſa eſt iam temporis ętas
  Quę fluxum rapidi fluminis inſtar habet.
Sunt dudum bello ruptę carthaginis arces
  Sunt dudum argolica pergama rupta manu.
Et tamen celeri pede non reuocabile tēpus
  Tranſit: heu nobis cernitur hora dies.
Fallimur atq; ſenes ſimul labentibus annis
  Et ſubito nobis vltima meta patet.

¶Nil patiť nobis tēpus duare p euū &c. Cōmeōrauit Poeta eos qui apud hoīes dij fuerūt quiq; ī vita cōſecuti qcquid ꝓmittit terrena felicitas: yuculēter ꝓbās eoſdē vna cū ſuis diuitijs occubuiſſe. Nūc dicit tēp⁹ oīa cōſumere: Vñ ariſtoteles. Tabefacit oīa tēpus. Ordo eſt. tēpus nil patitur.i.nihil ſinit durare ꝑmanere per euum.

ꝑpetuū.i.ꝑpetuo:ſed ipm̄ ſupple edax rodit cōſumit mox.i.q̄ primum oia ętas.i.tempus trahit/attrahit/adducit/vorat/ deuorat/aufert/tollit/remouet/conſumit/diſſipat cuncta.i.oēs res mundi: ętas iterum lōga facit perire id ſupple quod fuit/qđ ē/qđ erit.i.p̄terita pręſentia & futura:quotiēs.q.d.ſępe ſol ille planeta rutilās/ſplendens circundedit circuiuit ꝑluſtrauit totū orbē.i.et quotiēs ſol deuoluit ſupple per zodiacum axes ſuos.i.rotas ꝑ aſtra ſūma.i.alta poſtq̄ iuppiter diuinus.i.deꝰ omnipotens regnat olimpo.i.celo ſtellifero ſtellis ornato:& poſtq̄ ille iuppiter creauit primos auos.i.primos parentes nr̄os tamen illa ętas tanti temporis iam lapſa eſt id pręteriuit affluxit.quam habet fluxum.i.curſum ſuū inſtar fluminis rapidi velocis inſtar hoc loco accedit ad ſignificationem ſimilitudinis ꝓprie:tamen īſtar ſignificat ad equiparationē vel menſuram vt apud virgi.ij.ęneiđ.Inſtar montis equuȝ diuina palladis arte edificant.inſtar montis dicit.i.in ſtatum aut in ſtaturam & magnitudinem montis.Dido Ouidiana.Qn̄ erit vt cōdas īſtar carthaginis vrbem.Et videas populos altꝰ ab arce tuos.Sed ad litteram redeo arces.i.turres carthaginis.i.ciuitatis didonis ſūt rupe diſrupe dudū iam lōgo tempore bello ꝓpter bellum qđ geſtum eſt īter carthaginenſes & romanos duce ſcipione pergama.i.męnia troiana ſunt dudū rupta manu.i.poteſtate argolica.i.gręca:vt videre ē per totū ſecundum ęneiđ.Et/tamen hoc tēpus non reuocabile quod nec reuocari nec recuperari pōt trāſijt.i.trāſiuit.abijt pede celeri.i.veloci motu heu dies vna cernit apparet hora vnde Iob.breues dies hominis ſūt.Fallimur ſępe diuturne vitę atq; ſimus efficimur ſenes lōgeui annis habētibus.i.fluētibus. Et vltima meta.i.vltimus terminus & mors patet.i.apparet nobis viatoribus.vnde Ouidiꝰ hora fugit volueris celeri pede labitur ętas

Sicut enim ſeſe media qui naue moueri.
Non putat:ęquoreas cum natat ille vias
Attamen vſq; maris paulatim ad littora tendit
Vltimus et tandem terminus inde venit.
Sic nos mortales vani dum gaudia mundi
Inſequitur:fragiles dum quoq; delicias.
Credimus heu miſeri ꝙ nunq̄ craſtina deerunt

Tempora: ſic luſi labimur vſq; tamen

Barbitos heu reſonat tremebundo carmina motu

Namq; hominū paruo tempore vita perit.

Prętereunt velut vmbra dies & fumus in auras

Omnia ſic varijs caſibus acta cadunt.

¶ Sicut eñ. &c. Oſtenſurus poeta breue & interciſſū eſſe oē qđ in hac vita nos allicit: hāc dat nobis analogiam. Quēadmodū (inqt) q̀ naue vehitur: credit nō mori: ſed eodē ſēp manere in loco tādē hoc eſt poſt lōgā nauigationē portū attingit. Itidē & nos mortales q̄ diu terrena huius mundi voluptas nos ludit: arbitramur nos ſemꝑ victuros verū cōtinua tēporis ſucceſſiōe ad vltimū terminū videlicet ad mortē tēdimꝰ. Ordo eſt. Sicutis ſupple qui nō putat. i. nos exiſtimat ſeſe ſeipſū moueri media naue. i. i medio nauis exiſtēs cū ille narat. i. nauigat vias ęquoreas. i. ipſū mare attamē tendit. vſq; i. aſſidue ad littora maris. i. ad portū paulatim pedetētim & vltimus terminus vltima metha venit tādē. i. poſt longā. Si hoc pacto nos mortales dū quāto inſequimur gaudia. i. voluptates ſolacia mundi huius vani fragilis quoq; ſimiliter dū inſequimur delicias fragiles. i. pōpas/ ſuauitates/ illecebras huius etiā mūdi heu dolētis. Nos mortales miſeri credimꝰ putamꝰ q̄ tēpora craſtina. i. futura nūq̄ deerunt. i. deficiēt hoc eſt credimus nos ſemꝑ victuros ſic luſi. i. decepti labimur. petimus tñ vſq; aſſidue ſine aliqua tēporis intermiſſione. Heu dolētis barbitos. i. mea lyra Ouidius. Nō facit ad lachrimas barbitos vlla meas reſonat emittit carmīa verſiculos motu tremebundo. i. tremulo. Nāq; quia vita hoīm perit paruo tēpore. i. paruo tēporis interticio dies ꝑtereūt abeūt velut ſicut vmbra & vt fumus euaneſcit in auras. i. in aera ſic. i. taliter omnia orta. i. quicquid creatū eſt cadūt pereunt varijs caſibus. i. fortunis. vnde pſalmiſta. Homo vanitati ſimilis. factus eſt dies eius ſicut vmbra prætereunt.

Quid nos ergo iuuat tanto turgeſcere faſtu

Non certe heroes ſemideiq; ſumus.

Noſtra ne de limo terrę proceſſit origo.

Solus ab etherea ſpiritus arce venit

Nonne caro ex terra eſt diuerſis ſubdita fatis.

Oſſa qnoq; ex illo cuncta creauit loco

Et fortes nerui rugoſa pelle voluti.

Deniq; terreſtri viſcere tutus homo eſt.

¶ Poeta monitioneʒ dat nobis ſalutarē ingens Cū p̄ p̄dicta facile cognoſcamꝰ miſeriā nr̄aʒ ſimul & vitę breuitatē: cur ſuperbimus? cur noſipos diligēter nō exploramus: potiſſimū cū ex limo terræ fosmati. In puluerē tādē redituri ſumus. Profecto cuʒ ſancto Iob dicere poſſumꝰ. Cōpatus ſū luto / aſſimulatꝰ ſū fauile & cineri. Nā & in pſalmo dicitur recordatꝰ eſt qm̄ puluis ſumus. hō ſicut fenuʒ dies eius tāq̄ flos agri ſic efflorebit. Ordo. Ergo qd iuuat. i. ꝓpter nos hoīes turgeſcere. i. tumeſcere tāto faſtu. i. tāta ſuperbia & animi elatione certe nō ſumus heroes. i. indigētes & nō ſumꝰ ſemidei. i. pene diuini. Semidei dicūtur illi qui pene ſunt diuini queādmodū Eneas dictus eſt ſemideus quaſi pene diuinus: qm̄ natus eſt ex venere dea & anchiſe homine mortali. Vn̄ Baptiſta mātuanꝰ decimo capite primi libri de patientia ſic hēt hi ſūt qbꝰ vt plurimū ingens eſt animus & natura feruens multis adiuta ſpiritibꝰ: qualis in hectore / in achille / in hercule & in alijs q ſemidei a nr̄is gręcis vero dicuntur heroes: hi ſunt forti atq; elato animo viri: qui magna ſemp aggrediūtur. Sed ad ordinē redeo ne. i. nūqd nr̄a origo. i. ortus noſter principiū nr̄uʒ ꝓceſſit. i. fuit de limo terrę. i. de terra ſolꝰ ſpiritꝰ. i. ſola aīa venit ab arce etherea. i. celeſti. lucretiꝰ. Cedit idē retro in terrā qd̄ fuit ante de terra ſed qd̄ miſſum eſt ex etereis oris id rurſus celi fulgētia tēpla receptāt. Iuuenalis. Sēſum a celeſti demiſſū traximus axe. Nonne. i. nūquid caro eſt ex terra ſubdita. i. obnoxi fatis. i. caſibus diuerſis quoq; etiā oſſa. i. corporis ſoli damēta creata ſunt. ſ. ex illo ſcʒ ex terra. Et nerui lacerti fortes robuſti veluti inuoluti coopti pelle. i. cute rugoſa. i. rugis plena deniq; finaliter vt paucis cōcludā tutus hō. i. quicqd eſt in hoīe ſiue ſint oſſa ſiue nerui aut caro eſt viſcere terreſtri. i. ex terra hoc eſt ex viſceribꝰ terre & hoc quātū ad corpus ſolū. & adhuc illud corpus magis participat de terra q̄ de alijs elementis.

Concipitur feda primorum ſorde parentuʒ

Naſcitur & nudus: plorat & ortus humi

Hinc vbi maturos iuuenis peruenit ad annos.

Candida purpureo forma decore nitet
Attamen illa fugit nunquam reditura venuſtas
Atq; gradu tacito pulchra iuuentus abijt
Cuncta ſuos veluti cito perdūt gramina flores:
Spinaq; candidulas perdit vt aſpirat roſas
Haud ſecus humane labūtur frontis honores.
Forma hominis tanq̄ parua fauilla cadit.
O miſer interitus ſecreta mente reuoluas.
Cerne quid humana vilius eſſe poteſt
Cum veniant omni dulces ex arbore fructus.
Plurima cuꝫ valeant bruta liquore bono.
Cerne quid emitant nares. cunctiq; meatus
Corporis aſſiduo forte fluente tui.
Inſpice quam fragilis quam pauper quāq; micellus
Viuas: tuta dies naꝫ tibi nulla datur.
Aſpice vel prorſus quid ſis: niſi putre cadauer
Quod tandeꝫ minimis vermibus eſca datur.
Aſpicias quantis ſit ſubdita vita periclis
Quam varia & ſubite ſpicula mortis habet:
Nunc iaculis/nunc enſe perit modo in equore finit.
Nonnūq̄ flammis/carere/peſte ſiti:
Sic nos mille modis letheas imus ad vndas
Sic tam: pręcipiti turbine vita cadit.

¶ C ōditionē hanc mortalitatis noſtrę miſerrimā graphice declarat poeta: vt poetę quę initia habet inquinata: q̄ pater ne diriuationis labe ſordeſcēs: vitā incohat merore. Vñ Iob. Ecce em̄ in iniqtatibus concept⁹ ſū & i peccatis cōcepit me mr̄ mea. Ordo ē tal' hō cōcipitur ſordo feda. i. in peccato originali naſcitur primoꝝ pa

rentũ.Sola virgo chriſti parẽs labẽ hac originali imunis euaſit. & & ipſe hõ naſcitur.i.venit mũdũ nudus. Vñ firmianus.Statuit deꝰ hoieꝫ nudũ & inermem:qa & igenio poterat amari & rõe veſtiri. Munimẽtũ cuiꝰ/nõ in corpore vt ceteris aĩalibꝰ:ſed in aĩo poſuit Et iſte hõ ortus.ſ.naſcẽs humi.i.in terra plorat.i.gemit lamẽtatur vnãq; hãc hꝫ vocẽ moleſtie ſignũ ſiqdẽ aut ꝑpter indigentiã.vel frigꝰ:vel calorẽ vel ꝑcutionẽ plorat nõ dũ põt verbis q̃ patitur explicare Hic poſtea vbi poſtq̃ iuuẽis hõ ꝑuẽit ad ãnos maturos.i. ad ętatẽ ꝑfecta forma.i.figura facies ipſius candida formoſa nitida nitet ſplẽdet decore purpureo.i.venuſtate grata Attamẽ ẽ illa venuſtas.i.faciei pulchritudo fugit abijt nunq̃ reditura.i.nunq̃ reuerſura Et propter hoc dicit Virgi.O formoſe puer nimiũ ne crede colori.i.nõ cõfidas tue pulchritudini Atq; & pulchra iuuentꝰ; id eſt eras iuuẽtutis abit/recedit/gradu tacito.i. imperceptibili velut quemadmodũ cũcta gramina.i.oẽs hęrbę ꝑdunt ciro ſuos floreſq;.i.& vt quẽadmodũ ſpina aſpes.i.aſpera perdit ſuas roſas cedidulas.i.mundas haud ſecus.i.non aliter honores.i.pulchrytudines frontis.i.faciei humane.i.hominis labuntur.i. pereunt iuxta illud Ouidianum.Nec viole ſemper nec lilia florida candent. Item in tertio triſtiũ.Iſta decens facies longis vitiabitur annis Rugaq; in antiqua fronte ſenilꝭ erit.Cũ aliquis dicet fuit hęc formoſa dolebis.forma.i.pulchritudo hominis candit.i.perit euaneſcit tanquã id eſt ſicut parua fauilla.i.ignis ſcintillula.O miſer homo reuoluas i.cogites diligẽter ꝑpẽdas interiꝰ intrinſecꝰ apd̃ te ſecreta mẽte.i. in animo tuo quid poteſt eẽ viliꝰ.i.turpiꝰ carne humana: quaſi dicat nihil iuxta illud Iſaie.oĩs caro fenuꝫ & omnis homo quaſi flos agri cum fructus dulce.i.ſuaues veniãt.i.producantur ex omni arbore cum plurima bruta ſicut ſunt apes &c.Id genus alia valeãt id eſt poleant optima ſint bono liquore.i. propter bonum liquorem Cerne id eſt vide quid id eſt quem rem.i.quem fetorem nares id eſt e miſſa culanariuꝫ emittant.i.extra mittant eff luantq; id eſt cuncti meatus id eſt conductus ſeu vie per quas corpori ſuper fluitates in horas eijciuntur tui corporis & hoc dico ſorde: id eſt fece flu ẽte.i.manante aſſiduo aſſidue ſiue temporis intermiſſione. Natura corporis regitiua humores malos expellit potiſſimũ a membris nobilibus ad ignobilia interduꝫ cum vomitu aliquando cum vrina egeſtionibus quoq; & potorum apertionibus.i.ſudore. Inſpice q̃:id eſt q̃tum viuas fragilis.(Naꝫ propter aut frigus aut ſtũ repentina febricula corriperis) q̃ pauper & q̃ miſellus. Nam quia

nulla dies daẗ tibi tuta.i.ſecura ꝗa quotidie morimur Et ſi mors certa ſit hora tñ mortis eſt incerta. Aſpice prorſus.i.oīno quid ſis niſi.i.pręter cadauer putre.i.putriduꝫ qđ cadauer tādē.i.finaliter poſt vitā datur eſca pro eſca minimis vermibus terre:ſcilicet aſpicias quantis periclis.i.periculis vita tua ſit ſubdita.i. obnoxia & aſpicias ꝗ varia ſpicula id eſt diuerſa iacula mortis ſubire:id eſt repentine ipſa vita habet.Nunc.i. aliquando vita perit iaculis id ē telis.Nuuc:id eſt mado enſe gladio/modo finit perit in equore in mari patiens naufragium·Nonnunꝗ id eſt interduꝫ vita perit flāmis id eſt igne carcere propter arctam carceris detentionē/peſte ſiti.i.paſſionibus.Sic.i.taliter vt dictum eſt nos mortales imus.i. tendimus ad vndas letheas.i.ad mortē.lethe huius lethes fluuius eſt infernalis:cuius latices ſi quis deguſtauerit:ſtati oīꝫ rerū obliuiſcitur inde letheꝰ a:um/vita humano cadit.i.perit ſic:id eſt hoc pacto turbine.i.motu tam precipiti.i. tam veloci repentino mille modis numereus eſt certus pro incerto vnde illud mille modis miſeros mors rapit vna viros.

Nemo igitur felix ex hac niſi valle migrarit
  In qua habitant lachryme/pena/laborq; grauis
Diuitias arabum dederint ſi numina cuiꝗ
  Sub fragili ſemper conditione manent.
Nam grauis irrepet forſam ſua pectora morbus.
  Qui minuet fortis lubrica dona ſuæ
Aut cum lethifero veniet mors pallida telo.
  Quæ tenet humanum ſub ditione genus
Plena quid heu varijs tunc proderit archa metallis
  Aut tua de viuo marmore ſtructa domus.
Quid quoq; purpureę veſtes quid gemma coruſcās
  Vel quid appellea cymbia picta manu.
Menſa etiam largo faciet ſplendida luxu.
  Deniq; quid cunctis luxuriare bonis.

❡Cum vita noſtra tam varijs mortis generibus & periculis ẽ obnoxia: idcirco deus rebus hominũ ꝓuidẽs quos amat breui ad ſe ex hac reuocat vita. Nã vt ſocrates ait vitæ huius amiſſo: a malo in bonũ eſt trãſitus. Ouidius vltima ſẽp expectãt dies homini eſt diciq; beatus ante obitũ nemo ſupmaq; funera debet. Ordo ẽ igit nemo eſt felix niſi migrarit .i. migrauerit ad celũ ex hac vale .i. ex hoc mũdo ex hac pegrinatiõe in qua ſcʒ valle lachrymæ habitãt .i. ſũt pena anxietas dolor labor grauis .i. durus etiã habitãt. Si numina .i. dij dederũt cõceſſerũt cuiq̃ .i. alicui diuitias arabũ .i. tãtas quãtas poſſederũt arabes illi populi: tales diuitiæ manent ſub fragili cõditiõe .i. ſtatu lege Bald⁹ diuitiæ paruo tẽpore nẽpe fluũt. Nã grauis morb⁹ irrepet .i. latẽter aggredietur ſua pectora .i. illi⁹ hominis corpora tantas diuitias poſſidentis qui morbus minnet diminuet dona lubrica .i. labilia ſuæ ſortis .i. fortunæ. Seneca ſummũ genus .i. infelicitatis miſero eſt fuiſſe aliquãdo felicẽ aut mors pallida ab effectu .i. efficiẽs homines pallidos veniet accedet telo cũ ſagitta lethifero mortifera: quę ſcʒ mors tenet gen⁹ hũanuʒ .i. oẽs homines ſub ditiõe ſub ſua poteſtate heu dolentis qd ꝓderit tũc hoc eſt poſt mortẽ archa capſa plena referta varijs methallis i. diuerſis auri ſpecieb⁹ .q. dicat nihil aut qd ꝓderit tua dom⁹ ſtructa cõſtructa de marmore de illo lapide viuaci naturali: quoq; ſimiliter qd ꝓderũt veſtes purpueę: qd proderit gemma ille lapis pręcioſ⁹ coruſcãs .i. ſplẽdẽs vel qd ꝓderũt cymbia illa vaſa admodũ cymbe nauis cõpoſita picta manu appellea .i. manu illi⁹ egregij pictoris Fauſtus in liuia Magnus & a ſolo pict⁹ gaudebat appelle. Quid menſa faciet ſplendida largo luxu .i. repleta vaſis argenteis & aureis vel abũdãtia & ſupfluitate oppiparoꝝ cibarioꝝ deniq; ad ſũmã quid ꝓderit luxuriare abũdare cunctis hoĩs .q. d. nihil luxuria ſupfluitas ẽ cuiuſcũq; rei vt pili luxuriant quãdo ſũt nimis ꝓlixi penelope. Ouiđ. luxuriat phrigio ſãguie piguis hũ⁹.

Omnia mors ſuperat. nihil eſt quoq; certius illa

Hęc nulli parcit ditem inopemq; rapit

Heu heu pauperior miſero tunc maximus iro

Diues erit fumus dies & vmbra leuis.

Non venus / aut iuno nec bacchus ſidera donant.

Poſt fatum obſcenas ſed phlegetõtis aquas

Corpus / opes animam / iuno / venus / atq; lye⁹.

Frangunt/anichilant/poſteriuſq; necant

Ergo procul cedat vitiorum effrena voluptas

Sepius in dulci melle venena latent

Sardanapaliacam toto qui tempore vitam

Duxerit: hunc mitis neſcit amare deus

Ille imponit meritis ſcelus omne periclis.

Nam ſcelus indomitum mox grauiora parit

Naſcitur horrendum facto de crimine virus

Quod vibrat celeri ſpicula tincta manu

Nunquid ſulphureum mortales mittit ad orchum

Crimen: quod ſemper dira venena vomit.

¶ Cõcludit poeta oĩa morte terminari nihil quoq; ea certius eſſe
Bernardus. Nihil eſt certius morte: ſed nihil incertius hora mor=
tis. vñ Phocylides te(auctor baptiſta mãtuano in. ij. libro de patiẽ
tia. c. iij. ix) dicit vitã eſſe trochũ. Eſt autem trochus reuolutio to=
ta curſus finis certus: ſed quãdo incertũ ꝑpterea a xp̃o dictum ẽ
vigilate itaq; quia neſcitis diem neq; horam. Ordo: mors ſuperat
vincit oĩa oẽs res mundi quoq; etiã nihil eſt certiꝰ illa morte: hæc
nulli ꝑcit: hęc rapit tollit dітẽ. i. diuitẽq; & inopẽ. i. pauperẽ iuxta
illud cũctis dat legẽ tollit cũ paupere regẽ. heu heu dolentis ma=
ximꝰ. i. potẽtiſſimus ditiſſimus erit pauperior iro illo homine qui
ne vnũ qdẽ obolu ʒ habeat. vñ & ſibi &(honori conſulere poſſet)
tunc. i. poſt mortẽ diues erit tũc fumꝰ. i. res fragilis & vmbra leuis
quę cito euaneſcit venus. i. carnis voluptas aut iuno. i. diuitiæ: nec
bacchus ebrietas donant ſydera: i. celũ poſt fatũ. i. poſt mortẽ ſed
donant aquas obſenas turbidas fetidas phlegetontis. i. fluuij in=
fernalis phlegeton vnus eſt fluuiorũ infernaliũ dictus a phlegon
græce qđ eſt ardor latine. Vergili. vj. enei. q̃ rapidus flãmis ambit
iuno. i. auaricia: venus voluptas carnalis: lyeus ebrietes: frangũt. i.
deſtruũt/annihilant/deperdũt/necãt/interficiunt corpus: opes. i.
diuitias animã qđ longe lamẽtabilius ergo voluptas. i. appetitus
inordinatꝰ viciorũ effrena ſine freno cadat ꝑcul. i. lõge venena. i.
amaritudies latẽt abſcõdũtur ſępiꝰ. i. ſępe cõparatiuũ ꝑ poſitiuo
ĩ dulci melle. i. voluptate. de iſto appetitu ſic hẽt baptiſta mãtua=

nus primo libro de patientia capi.ſeptimo .Quicq̄d leges tā ſacre q̄ ciuiles/ tā veteres q̄ noue/ tam publice q̄ priuate/ ſeu penā cōminantur/ ſeu pollicētur in p̄miū: cor cōfundit vt huius cōium aſſimi appetitus ceruicolā duriciē & caput obſtipū contūdat & ſubigat Quid ducerit vitā ſardanapaliacā .i. voluptuoſam tanto tēpore. Deus mitis benignus & miſericors neſcit non poteſt amare hunc talē ſupple. Sardanapalus fuit rex aſſiriorum omni muliere corruptior delicatus & laſciuus vltra modū: qui primus puluidaria adīuenit & frequenter maioris voluptatis cauſa habitu femineo veſtiebatur: & cibis poti⁹ ad voluptatē q̄ ad neceſſitatem vtebatur. Sed ille deus imponit ſubijt omne ſcelus periclis.i.periculis ſupplicijs. Nā ſcelus indomitum impunitū parit ꝓduxit mox.i.ſtati grauiora. Vñ Seneca delictorū īpunitas homines audaciores reddit ad malū virus.i.veneno horrendum.i.turpe naſcitur .i. manat de crimine facto perpetrato quo veneno peccatū vibrat emittit ſpicula.i.iacula tincta ſc; veneno manu celeri.i.veloci . Nūq̄d crimē i.flagitiū mittit.i.dimittit detrudit mortales.i. homines ad orchū ad illū fluuiū infernalē ſulphureū.i.fetidū qui orchus vomit.i.euomit: venena dira.i.crudelia.

¶ Sequitur textus.

Cur madet ergo leuis tanto ſub gurgite vulg⁹
Atq; ſuo latitans pectore crimen habet.
Heu heu cum veniet certe tremebūda ſenect⁹
Nil faciet morbo ſtructa medela ſuo.
Pinguia nam in caſſum moribūdo fercula cuiq̄
Dantur: vt optatam forte reſumat opem.
Quam bene vitales dum viui carpimus aures:
Ad ſuperos omnes cuncta referre iuuat
Neſcimus ſiquidem mortis lachrymoſa future
Tempora: quę nobis atropos vna mouet.
Plęnaq; etheo fuerint dum guttura fluctu:

Neſcimus tutam ſi petet vmbra viam.

Prothdolor ad ſtygiam rueret ſi forte paludem.

Perpetuo infœlix præſſa dolore foret.

¶ Cur madet &c. Quanquidē peccatū ſua grauitate hoīes cogat ad inferos deſcendere: mirādū ē quomō ijdē tā varijs flagitioruꝫ gencirbus mētes ſuas pmittant coinquinari. ¶ Ordo eſt cur leuis vulgus.i.plebs incōſtans madet immergit.ſe ſub tanto gurgite viciorum ſupple. Atq; & cur leuis vulgus habet crimē.i.viciū latitās occultum in ſuo pectore.i.in mēte in conſcientia ſua. Heu heu geminatio ad maiorē doloris oſtenſionem qui in ſenectus tremebūda: id eſt quę ſuis exhauſta viribus mollē corpoream ſuſtinere nequit veniet aduentabit. Boeti⁹. Et tremit effecto corpore laxa cutis medela.i.penitētia ſtructa pata nil faciet.i.cur operabitur ſuo morbo q nulla medicina poteſt ſenē a marte liberare. Pinguia nā in caſū alludit ad Ouidium libro de remedio amoris dicentem ſero medicina paratur: quum mala per longuas conualuere moras. Simul & ad perſiū Hellebor frustra quum iam cutis egra tumebit poſcentes videas. Nam fercula pinguia dantur incaſſum.i. fruſtra cuiq̄ moribundo.i.morient vt moriens ille reſumat opē: id eſt auxilium hoc eſt ſanitatem optatām: id eſt deſideratā. Poſtq̄ morbus radices egit & eſt confirmatus: vix autem nunq̄ curari poteſt. Vnde Ouidius de remedio vidi ego quod fuerat primo ſanabile vulnus dilatum longe damna tuliſſe more q̄ bene vitales. Senſus eſt.q̄ diu ſumus in hoc mundo omnia opera noſtra referre debemus in deum. Et dum tēpus habemus operemur bonuꝫ q̄ iuuat. i. q̄tum bene poteſt dū: id eſt q̄diu carpimus auras vitales id eſt viuimus referre cuncta omnia ad ſuperos id eſt ad deos. vbi notandum ꝙ refero iunctum accuſatiuo cū prepoſitione ad ſignificat rem in alterius conſolationem ſeu deliberationē ponere vt quietem diſcidant controuerſiam ſuam ad viros bonos referre debēt. Neſcimus diem neq; horam ſiquidem quia neſcimus ignoramus tempora lachrimoſa luctuoſa future mortis id eſt hore extreme quæ tempora atrops illa dea faralis vna vnica monet: id eſt excitat Plenaq;.&c. dum extremum clauſerimus diem. Nos penit⁹ latet ſi aīa noſtra ſit celum conſerſura nec ne. Dum.i.qn̄ gutura fuerint plęna fructu letheo.i.dum mortui erimus Neſcimus ſi vmbra id eſt anima noſtra petet. Ibit viam tutā: id eſt iter ſecurum. Prothdolor ꝙ ſi contingeret animaꝫ noſtrā ad inferos deſcendere p

petuis affligaretur tormẽtis Prothdolor dolẽtis ſi aīa noſtra tueret.i.caderet ad ſtagiã paludẽ.i.ad infernũ. Strix ſtrigis interp̄tat triſtitia inde ſtigi⁹ ſtigia ſtigiũ ipſa foret.i.eſſet preſſa.i. obpreſſa dolore ꝑpetuo.i.pena eterna quia in inferno nulla eſt redemptio.

Hic cum naue charon truculentia flumina tranat
  Hoc duce tartareas vmbra ſubiret aquas
Hic piceus phlegeton hic atq; teterrim⁹ orcus
  Fumiuomoq; ignis ſulphure plenus adeſt.
Affricus & boreas habitãt hic horrida grando
  Concrepitat ſtrepitu tunc reſonãte graui.
Horrida tartare referaꝫ quid monſtra cohortis
  Monſtra quibus tetrũ viſceret vmbra chaos.
Cerberus hic ſemper rugiens hyat ore trifauci.
  Toruus & infernas concutit ille fores:
Hic quoq; theſiphone contorto ſeua flagello.
  Heu heu damnatuꝫ quemq; ferire cupit.
Prothololor humano certe miſerabile viſu
  Turpiter aſſiduo dira megera furit
Excitat horriferos hic torua meduſa colubros.
  Quos capiti impoſuit ſacra minerua ſuo.
Ardor & ſemper crepitantib⁹ vndiq; flammis
  Mixtaq; ſunt illis atra venena locis
Ethenos citius tolleraret ſpiritus ignes:
  Quam minimos heri poſſet habere rogos
Deniq; tartareo quod ſunt in carcere pene.
  Non ſunt tot ſummo ſydera fixa polo.

Ille eſt ergo miſer: triſti quoq; ſyderę natus.

Qui merito infœlix tanta pericla ſubit.

¶ Hic cũ naue charõ.&c. Ex ſupradictis occaſione poeta nactꝰ loquendi de inferis: ſimul & nõnulla portẽta & inferi penas cõme morat Charon filius erebri & noctis apud inferos pſtigẽ paludẽ tranſueſcat aïas ĩ eliſeos cãpos vñ Virgiliꝰ.vj.ęnei. Portetor has horrẽdꝰ aquas & flumina ſeruat terribili ſqualore charõ: Ordo ẽ. charõ ille nauta tranat.i.nauigat: hic ẽ apud inferos flumina tru culentia horrida vmbra.i.aïa nr̃a ſuberet.i.intraret aquas tartare as.i.infernales hoc.ſ.charõte duce ducẽte. Hic apđ inferos ẽ phle getõ ille fluuius piceꝰ obſcurꝰ.atq;.i.& orcus: aliꝰ fluuiꝰ: teterrimꝰ nigerrimꝰ ẽ hic.apud inferos q;.i.& ignis plenus ſulphure illo fe tore fumiuomo.i.fumũ emittẽte adeſt.i.ẽ apud inferos. Africus & boreas hi duo venti cõtrarij & ĩpetuoſi habitant ſũt hic.i.apđ ĩfe ros.grãdo.i.pluuia ĩ modũ lapidis eũdẽ ſata horrida concrepitat reſonat hic ſtrepitu.i.ſonitu graui moleſto reſonãte.qđ refere. An referre ſeu cõmemorare debeã monſtra horrida cohortis.i.multi tudinis tartarere.i.infernalis qbꝰ mõſtris ducẽtibꝰ vmbra viſceret chaos tetrũ.i.imelã inferni voraginẽ Cerberꝰ canis inferni triceps rugẽs.i.roborãs ſicut leo ſemp hic hyat.i.clamat os apit ore trifau ſi.i.habẽti tres fauces.i.tres gulas. Et ille cerberꝰ toruꝰ .i.crudelis cõcutit.i.pcutit cõmouet fores.i.ianua ĩfernas.i.inferni. Hic quo q;.i.ſil'iter theſiphõe illa furia infernalis ſeua crudel': cupit ferire p cutere quẽq; dãnatũ.i.quẽlibet ĩfelicẽ flagello.i.quodã verbere cõ tortor ingirũ facto. Tres ſũt furie infernales.ſ.theſiphõe allecto & mergerat q̃ vocãt dire quaſi deoꝝ ire Prothdolor dotis megera il le alia furia dira crudelis furit furibũda videt furore bachatur aſſi duo abſq; vlla tpis ĩterruptiõe qđ ſupple ẽ miſerabile viſu hũano hoc loco aduertar tyrũculꝰ viſu nomẽ eẽ nõ verbũ Nã qñ vltio ſu pino iũgũtur adiectiua hoc mõ ẽ iucũdũ auditu meo iã deſinit eẽ ſupinũ. Meduſa mulier mõſtruoſa torua crudel' exeitat cõmouet hic colubros.i.ſerpentes horiferos hororẽ afferẽtes aſpicientibus q̃s colubros minerua pallas ſacra ĩpoſuit ſuo capiti. Fabula ẽ talis Meduſa gorgo quũ ppter pulchritudinẽ a pl'ibꝰ peteret coniugiũ neptuni effugere nõ potuit Et cũ eo in tẽplo minerue cõcubuit ob id ĩ dignata minerua eiꝰ crines aureos mutauit in ſerpẽtes: & ſic ex pulchra monſtruoſa facta ẽ vñ. Ouidiꝰ. gorgoneũ crinẽ turpes mutauit in hydros. Ardor ignis eſt ſemper mixtꝰ ſupple flammis crepitantibus reſonãtibus vndiq; ex oĩ pteq;.i. & vena atra nigra

ſunt mixta illis locis infernalibꝰ venenũ dicitur qđ venas ea: quē, admodũ & vinũ. Spiritꝰ .i. aĩa toleraret .i. pateref citiꝰ ignes ethne os .i. ethne montis ſicilie ſemp flãmas emitentis q̃ poſſet habere .i. ſuſtinere nũmos rogos .i. ſintululas herebi .i. inferni. Deniq; .i. tãdē finaliter & vt vno verbo cõcludã. Nõ ſunt tot ſydera fixa polo .i. cœlo ſummo .i. alto: quot ſunt pene .i. tormēta in carcere tartareo id eſt in baratro ille eſt ergo. Cõcludit poeta illum eſſe admodũ in fœlicem qui conſuetudine peccandi talia cõmittit flagitia ꝓpter quę ad profundiſſimũ inferni puteũ tãdē poſſit deſcēdere. Ergo ille eſt miſer quoq; id eſt ſimiliter natus ſydere triſti . i. vt dicũt in mala horra qui ſubit tanta pericla .i. pericula merito .i. ſuis meritis non ab re.

Spiritꝰ ethęreas ſed ſi conſcenderet arces
  Quem ſit nec fuerit gratior ora foret
Hic nemus elyſeum ſunt & peneia tempe.
  Nilq; poteſt illis graius eſſe locis
Vndiq; diuino floreſcunt gramina rore:
  Heſperides illic aurea poma legũt.
Hic quoq; perpetuam fedo ſine crimine vitã
  Ducit virgineus qui tenet aſtra chorus:
Hic tantum ambroſio cœleſtes nectare viunt.
  Semper olimpiaci quod fuit ore dei
Eſt hic tuta quies eſt hic pulcherrima rerum
  Gloria non lachrymę: nec dolor vllus adeſt.
Candida paſcificos: ſed ducunt agmina cantus.
  Et polus angelicis vocibus ipſę ſonat
Talia nec pereunt vllo mera gaudia ſeclo.
  Maius & a trino numine robur habent.
O fœlix ſacrum flammis limen olimpi

Cui datur & magni tangere ſeptra iouis
Ergo pia ſuperos nos religione colamus.
Vt fluat ethereo r dulcis ab axe fauor
Vt tandem ſummi ſancta in penetralia celi
Iuppiter humanum dirigat omne genus.

¶ Spiritus ethereas. In hoc vltio textu exprimūtur delitie & gau
dia qbꝰ fruuntur beati in celo vñ ſcribitur. Nō oculꝰ vidit / nec au=
ris audiuit / nec in cor hoīs aſcēdit q̄ prę parauit deꝰ diligentibꝰ ſe.
vñ iteꝝ illud. Abſterget deꝰ oēm lachrymā ab oculis eoruȝ. Ordo
eſt. Sed ſi ſpiritꝰ cōſcēderet ſi cōſcēderet poſſet arces ethereas .i.
ipſū celū bona foret: id eſt eſſet gratior: id eſt ingreſſus ad paradi
ſū. Eſt hic apud paradiſū nemꝰ eliſiū & tēpe peneia .i. loca illa de
lectabilia ꝑ quoꝝ mediuȝ labimur peneus. Nemꝰ eliſiū capitur ꝓ
oī loco delectabili de quo vide virgilium in ſexto / q; .i. & nil poteſt
eſſe gratiꝰ iucūdius illis locis gramina id ē herbe floreſcunt .i. vi=
reſcūt vndiq; .i. ex oī parte rore diuino: id eſt celeſti Heſperides.
id eſt ille puelle tres filie athlātis legunt: id eſt colligunt illic .i. in ta
li loco poma aurea. Heſperides puelle erant que clauſe fuerunt a
parte eaꝝ in aliquo caſtro iuxta quod caſtrum erāt pulchra virida
ria quoq; .i. ſimiliter chorꝰ .i. multitudo virgineꝰ .i. virgineū q cho
rꝰ tenet occupat habitat aſtra .i. celū ducit hic vitā ꝑpetuā ſine cri
mine fedo .i. turpi celeſtes .i. beati viuunt .i. fruuntur hic tantum ne
ctare .i. poculo ābroſio .i. diuino .i. fruūtur verbo diuio qđ nectar.
i. quod verbū fluit .i. manat exit ab ore olimpiaci .id eſt regnātis in
olimpo. Tuta quies .id eſt pax & tranquillantis eſt hic gloria .id eſt
decus & ſplendor pulcherrima rerum omniū eſt hic lachryme nō
ſūt hic nec vllus dolor adeſt hic agmina id eſt angeli candida: id
eſt candidi nitidi dicunt hic cātus id melodiā pacificos: id eſt trā=
quillā. Et ipſe polus ſonat id eſt reſonat vocibus angelicis .i. voci
bus ipſorū angeloꝝ. Talia dicit talia grandia eſſe perpetue dura=
ta. Nec .i. & nō & talia mea gaudia .i. puta nō pereūt vllo ſeclo .i. vl
lo tpe ait .i. ſed ſed hn̄t maius robur a trino numine .id ē a trinitate
O ſacrū limē .i. ſacer ītroitꝰ olipi .i. celi flāmatis coruſci ſplendētis
cui limini datur: id eſt conceditur tangere ſeptra: id eſt baculum
regalem magni iouis: id eſt dei omnipotentis: ergo. Quando=
quidem in celo: tot & tanta ſunt / bona tante delicie tantaq; ſo=

latia. Reliquũ ē vt nos chriſtiani ſincero corde/puraq; mentis deuotione ſupos obnixe efflagitemꝰ: vt tādē hoc ē poſt mortē aulā illā celeſtē puri valeamus accēdere. Ergo itaq; igiť nos colemꝰ. i. veneremur ſupbos. i. deos ſāctos & ſāctas pia religiōe. i. oī cũ reuerētia. vt fauor. i. gratię diuina dulcis ſuauis fluat deſcēdat ad nos ob axe etherea. i. a padiſſo. vt iupiter. i. deꝰ oīpotēs dirigat. i. conducat tādē. i. poſt mortē omne genꝰ humanũ. i. omnes homines in ſancta/penetralia. i. in aulam cele id eſt paradiſi: ſummi alti.

Hic duo cum paruis miſcentes ardua rebꝰ

¶ Deplorāt Regis paſtores funera Carli

¶ Primus paſtor.

CAndida ſublimi non ſemper vertice florant
Lilia nec violis ſemper contexta corona
Omnia mutatis ſed currunt tempora rebus
Et nihil eternum ſub toto cernitur orbe.
Quam cito vana perit ſuſcepti marte triumphi
Gloria ſeptrigeri vel magna potētia regis
Certe annus vel longa hominis non affert ętas
Parua dies nobis pariet quod ſępius vna
Conqueror: heu triſtorq; magis cruciorq; agitorq;
Namq; bonus paſtor fato conceſſit oueſq;
Siluoſis abiens dimiſit montibus heu quis
Nunc mihi ſolamen tribuat quis lumina multis
Comprimat a lachrymis: aut duo pectora plantu
Iamq; velim quiſq̃ veniat mihi forte per agros
Obuius vt querula pauidos cum voce dolores
Audiat atq; roget que tanti cauſa furoris
Me teneat tumidas dictis & mulceat iras

For research purposes only - The Warburg Institute Digital Collection

Sępe iuuat proprij ſolamen habere ſodalis

¶ Secuudus interrogat quid nam ſibi velit primus.

QVid curas puer hic quid ſolicitaris amare
Quid gēis atq; imo trahis hęc ſuſpira corde
Quid tibi vis querulus nunq̄ per florea rura
Tu letus viuas paruo contentus agello
An pudeat tete frondoſis ruſtice ſiluis
Degere quas olim preſtans habitare talia
Erubuit nūquam aonidum nec turba ſororum
Nonne cato medijs quondaꝫ cenſorius aruis
Effoſſo impoſuit diuerſa legumina ſulco
Quid memorem fabios piſones atq; bubulcos
Perpetuam quibus ipſa dedit res ruſtica nomē
Viuere fructiferis quid nunc eſt dulcior agris
In quibus irrigui fontes limoſaq; letas
Flumina viuificant hærbas quibus omnia tellus
Parturit ad victum facilem non bella nec enſes
Tu metuis placida ſed ſemper pace quieſcis
Scis ne quid eſt inter torgatos viuere cura
Inuidia atq; labor nulla mercede leuatus
Si cantor fueris vox & defecrit: & tu:
Si ſolers tūſor ſemel ac erraueris ecce
Clauſa erit irati ſemper tibi principis aula
Si tuleris forti magnos ex Marte triumphos
Et forte in olo fias certamine mollis:

Vulnera plura gerens pauper ſtipendia perdes
Meme igitur vehemens capit admiratio nāq;
Inſatiabilis eſt hominum ad maiora cupido
Nemo ſua viuit contentus ſorte nec vnquam
Diuitijs ſatiatur homo ſed ſemper habendis
Acrius inſudat finemq; imponere neſcit
Dic mihi ſed tandem que tam mala vexat erynis
Vel magnas arabum gaʒas greſſuſq; ſuperbos
Pectore ventoſo auratas glomerare per edes
Vis ne tuas rubeo rutilantes murice veſtes
Indeq; fucato deferre monilia collo
Fare age quid tibi vis/totum ſub legibus orbeʒ
Subdere nonne cupis populoſq; domare feroces
Vis ne vehi celeri curru aut fieri nero quid tuʒ
Si ſubiecta foret tibi ſoli machina mundi
Diues enim & pauper ſimiles in morte videntur
Cuiqʒ mori ſatius pauperq̄ viuere auarus
Scipio queʒ tremuit validis cartago triumphis
Hoc voluit ſortem quoniam mors omnibus equat
Non minus occiditur princeps q̄ currꝰ arator.
Nec caro poſt fatum redolet precioſior vna
Iſta docent veteruʒ nobis monumenta virorū
Sis animo forte ventos patiaris & ymbres
Nunc opus eſt non te faciat fortuna dolentem
Si qua tuis facta etate iactura capellis.

Haud tamen in tantos debes prorumpere fletus
Hec tęnerum luctu conſumere pectus acerbo
Sepius hoc ſiquidem caſu quod perditur vno
Altera mutato reddet fortuna rotatu
Debet in aduerſis nunq̄ ſuccumbere rebus
Is qui magnanimi nomen ſibi militis optat
Quare age: nec mora ſit cur te mundana querentem
Gaudia conſpicio ac meſtas depromere voces
Namq; ſuum ſemper procedit cauſa dolorem

¶ Primus caſus doloris manifeſtat.

CErte hec que credis triſti non mēte reuoluo
Nec me ſacra fames auri ppl'aris & auro
Tm̄ diſcrutiant: ſed proth dolor inuida noſtris
Temporibus mors vna grauat que maxima regum
Tecta ſubire poteſt: teloq; triumphat amaro
O vtinam illa foret ſtigijs diuerſa ſub vndis
Clauſa vel in ceco mugitus carcere magnos
Reddet: vt quodam indignata priuſquam
Cepiſſet: vetitos adam decerpere fructus
Namq; fuit duris vbi primum erepta cathenis
Fortibus hec celeres humeris innexuit alas
Tela manu rapiens laernis tincta venenia
Inde per hunc orbem penitus furibunda vagatur
At tumidos pelagi fluctus campoſq; pererat
Aera circundat fremitas caſtra: per vrbes

The Warburg Institute Digital Collections
Free copy for study purposes only

Euolat. & nulla eſt homini ſolertia certe
Que poſſit rapide prȩcludere limina morti:
Non valuit priamus cui tanta potentia quondam
Extitit: horrificos fati deuincere morſus
Non hector / belloq; potens criſtatus achiles
Prothdolor herculeis ſuperata fuiſſe lacertis
Plurima mōſtrat ferāt geminos nāq; obruit angues
Strauit & eripidem ceruam procunq; ferocem
Atq; malorcheum / ſi vera fama eſt leonem
Vicit etharias celeres / ac tractus ab illo eſt
Cerberus horriſono magni de carcere ditis
Quid quoq; centauros referam: quos ille fugauit
Strenuus alcides: quid vulnera dura plutonis
Peruigilem vel quid ſeruantem mala drachonem
Aurea quem ſubito proſtraui claua trinodis
Hec fateor magno ſuperauit monſtra labore
Amphytrionides. nunq̄ ſed tale ſubegit
Quale per immenſum video diſcurere mundum
Terribile extremum mors eſt armata veneno
Hec ȩtenim rabidis multo crudelior vrſis
Tygrediq; hircana & lernei fluminis hydra
Hæc fera non iaculis hominum non enſe nec haſta
Aufugit intrepido peragrat ſed cuncta volatu
O monſtrum viſu horrendum dictuq; tremendum
Crimina cui criminos ſuppoſuere parentis.

¶ Secundus facile capiens quid tantũ defloret

¶ Primus aperit mortem Regis caroli deplorat.

Heu tepefacta velut radioſo frigida ſole.
Nix fluit in largos ſic iã mea lumina flectus
Nam mihi defuncti ſubijt pia regis imago
Quę mea tranſfixit gladio pręcordia duro
Rex erat/atq; ſuo regali dignus honore:
Iura ſuis legesq; teneas pietatis amator
Non ven⁹ hunc mollis nõ hunc furibũda voluptas
Iuſtitię recto dextraxit tramite ſemper
Sed fuit in populum conſeruatiſſimus equi
Pectore ſub ſummo virtus nutrita manebat
Huic erat en eę pietas patientia morem
Humanum ſuperans/clementia qualis iulo
In paſſu grauidas hilariq; modeſtia vultu
Noſtra minerua nequit ſatis hunc laudare nec vlluꝫ
Credere poſſe reor quanto hic fulgebat honore
Namq; fidem cunctis ſeruans data non violabat
Federa nam tetrici ſemper ſcuptator honeſti.
Ille laborantes moribus inopſq; fouebat
Plorantes viduas iuueneſq; parentibus orbes
Quid referam in numeris terni templa tonãtiſ
Splendida muneribus vel onuſtas lancibus aras
Adde ꝙ ei ſubitum delubra minantia caſuꝫ
Reſtituit fecit varijſq; ornare tapetis

The Warburg Institute Digital Collections

Non numina diuini tantum ſolennia cultus
Incoluit quantum pius auxit Carolus olim
Quid memoreʒ tanti iuueniles principes annos
Nondū etenī in tenerā bene acuta nouacula barbā
Reſerat aut genio crines nundum ipſe dicarat
Cum iam blāditijs enſes & claſſica cunctis
Pertulit atq; puer reſonantia martis in arma
Intrepidus ſonitu dum cornua rauco
Signa darent belli magneq; inſignia pugnę
Primus hic oppoſitos fortis tunc ibat in hoſtes
Fulmineo curſu ſeptus quoq; militię pauco
Cogebat dare terga fuge vel parcere ferro
Inferior nulli q̄uis nunc Cęſar adeſſet
Iulius innumeris ſolitus gaudere tropheis.
Hannibal alter erat celſas nam tranſijt alpes
Ardua romuleę dum menia quereret vrbis
Ille fuit claris maior q̄ regulus armis
Priſca ſuper cunctos licet illum ſecula laudant
Sub galea: & forti clipeo ſub caſſide ſemper
Huius erat ceruix nulli virtute ſecundus
Vixit non tantum cocles nec curtius vnq̄
Ille vel auguſtus victor ſub leucade celſa
Ar miſone cruda valuerunt palladis arte
Cur cileo ſtratos partos ex hoſte triumphos..
Hoc ſcit parthenope gallorum victat horoſis

The Warburg Institute Digital Collection

Viribus omnis adhuc rubet ſanguine tellus
Ergo ſi totidē linguis quod dicitur argus
Luminibus vidiſſe loquar vel ſi mihi phebus
Mercuriuſq; darent proprias in gutture voces
Promere vix poſſem tanti pręconia regis
Carmine nec noſtro meritas concinuere laudes
Hoc duce q̄ latis dominata eſt gallia campis.
Hoc duce pariſij:q̄tum exaltata ſenatus
Curia q̄ta ſuos tenuit concordia ciues
Sed tamē heu duplici lacheſis comitata ſorore
Feſſa labore ſibi vitales abſtulit auras:
Et ſua letheo repleuit guttura riuo
Condita marmoreis iam ſubſunt oſſa lapillis
O mors cerbere o multo crudelior ore.
O mors gorgoneis ter circum armata colubris
O mors tu generi humano nō parcis illud
O breuis in vaſto ſemper telluris hyatu.

Ad lectores.

Sumite de ſterili ſalientia carmina fonte
Carmina quę nullo pumice terſa nitent.
Non mea pyerio maduerunt labra liquore
Nec decorant noſtruꝫ laurea certa caput
Non eadē cunctis inuenta eſt vena poetis.
Namq; probat vateꝫ quęq; camena ſuuꝫ
Meme igitur iuuenes nunq̄ excuſare negetis

Semper enim ex paruo flumine parua fluūt
Suaſorium cunc̄te ſcolaſticorum cohorti
Hunc ad emenduʒ codicem & perbreue

¶ Epigramma.

Cure per vndoſas ligerini fluminis vndas.
Ocius & celeri ſi potes ipſa noto
E oi ſeu ſis longincas cardinis oras
Extromoſq; habitans ſiue propinqua locos
Donec pariſias tandem deuecta per edes
Hunc emeris codicem chara inuenta nouū.
Nec tua pactoleas crumena oportet harenas.
Denario ſiquidem venditur ille breui
Cui ſi operaʒ dederis: & clara volumina verſes:
Credito fœlices ibis ad ab ore domos
Namq; lepos. doctiq; bonus mortalis aſillus
Defluit: & labris pegaſis vnda ſuis
Hunc recolas igitur poſt terre cuncta regentē
Quid ſi nectareas tradidit (oro) dapes.

¶ Ad inuidum.

Deſine continuis laceraris viſcera flammis.
Iactaq; dicaci verba canina modo.

FINIS.

UNIVERSITY OF LONDON
WARBURG INSTITUTE